

UN TEZAU DE MONEDE REPUBLICANE ROMANE DESCOPERIT LA CORNII DE SUS, JUDEȚUL BACĂU

V. CĂPITANU și C. BUZDUGAN

În luna iulie 1967 locuitorul Gălbiniță Vasile din satul Cornii de Sus, comuna Tătăraști a descoperit cu totul întâmplător în punctul „Cetățele“ la suprafața solului recent arat după ridicarea grîului cca. 23 monede pe care le-a predat după cum urmează :

- 7 monede inginerului de la C.A.P., Petrescu Const.
- 13 monede postului de miliție din localitate.
- 3 monede tov. Sava Gh. de la Muzeul din Adjjud, ulterior predate Muzeului din Bacău.

Primele 7 monede au fost predate Institutului de arheologie al Academiei R.S.R.,¹ iar din cele 13 monede predate Postului de Miliție din localitate, 11 au fost ridicate de Gh. Poenaru de la Institutul de arheologie, iar 2 au fost reținute de șeful postului de miliție.

La începutul lunii septembrie organele locale de stat au anunțat Muzeul din Bacău pentru ridicarea tezaurului. Concomitent cu deplasarea noastră la Corni s-a prezentat și delegatul Institutului de arheologie care a ridicat cele 11 monede de la postul de miliție, iar la sosirea noastră în localitate tov. Gh. Bordea Poenaru deja plecase. Atunci nouă nu ne-a mai rămas decît să continuăm investigațiile prin sat și să întreprindem cercetări sistematice. Mai întîi am luat legătura cu V. Gălbiniță care ne-a condus la locul descoperirii. Punctul unde au fost descoperite monedele se numește „Cetățele“, situat la numai 50—100 m de ultima casă din satul Cornii de Sus, la extremitatea sud-estică a așezării geto-dacice de pe Siret, în care în anul 1934 prof. R. Vulpe efectuase un mic sondaj.² După cele relatate de către descoperitor monedele fuseseră adunate chiar de pe arătură, în timp ce se ducea spre casă.

1. Vezi B. Mitrea, „Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine în Republica Socialistă România“ (cronică) în SCIV, XIX, 1, 1968, p. 175-176 fig. 12, 22, 47, 55, 61, 70, 78.

2. Radu Vulpe și colaboratori, „Șantierul Poiana“, în SCIV, III, 1952, p. 217.

Studiind cu atenție locul descoperirii, cu toate că fusese efectuat un sondaj după părerea noastră superficial, am trecut de urgență la o cercetare sistematică.

Intrucât locul unde au fost descoperite monedele se află în pantă, am deschis o secțiune de 20 m \times 8 m, orientată vest-est și am trecut tot pământul rezultat din săpătură prin sită. În felul acesta am reușit să recuperăm încă 70 de monede. Am mers cu săpătura noastră până la o adâncime de 0,60 m. Deoarece tezaurul a fost îngropat mult în afara stațiunii arheologice La Tène, în zona unde am practicat noi sondajul n-am întâlnit nici un fel de rest de cultură materială, în afară de câteva fragmente de ceramică lucrată cu mîna, în tehnica La Tène, provenite de la vasul în care au fost depozitate monedele.

Dăm în continuare descrierea rezumativă a tezaurului cu datele strict necesare.

CATALOGUL TEZAURULUI MONETAR DE LA TĂTĂRĂȘTI

TODILLUS ?

1. Denar. AR. D : 16, 1-17 mm. G : 3,40 g. C : bună. BMC Roma, 589. Anul: 196-173 î.e.n.

CAIUS ANTESTIUS

2. Denar. AR. D : 18-19,6 mm. G : 3,40 g. C : mediocră. BMC. Roma, 855. Anul : 172-151 î.e.n.

PUBLIUS PALTUS ?

3. Denar. AR. D : 19, 6-20, 7 mm. G : 3,40 g. C : bună. BMC. Roma, 877. Anul :

MARCUS BALBIUS QUINTI FILIUS TAMPILUS

4. Denar. AR. D : 16, 4-17, 1 mm. G : 3,70 g. C : bună. BMC. 935. Roma. Anul : 150-125.

C. CATO

5. Denar. AR. D : 18, 1-18,5 mm. G : 3,80 g. C : bună. BMC. Italia, 461. Anul : 150-125 î.e.n.

CNAEUS LUCRETIUS TRIO

6. Denar. AR. D : 18, 4-18,9 mm. G : 3,80 g. C : bună. BMC. Roma. 929. Anul : 150-125 î.e.n.

MARCUS CIPIUS MARCI FILIUS

7. Denar. AR. D : 15,5-16,9 mm. G : 3,90 g. C : bună. BMC. Italia. 522. Anul : 99-94 î.e.n.

QUINTUS (MARCUS PHILIPPUS)

8. Denar. AR. D : 16,7-18 mm. G : 3,60 g. BMC. Roma, 1143. Anul : 94 î.e.n.

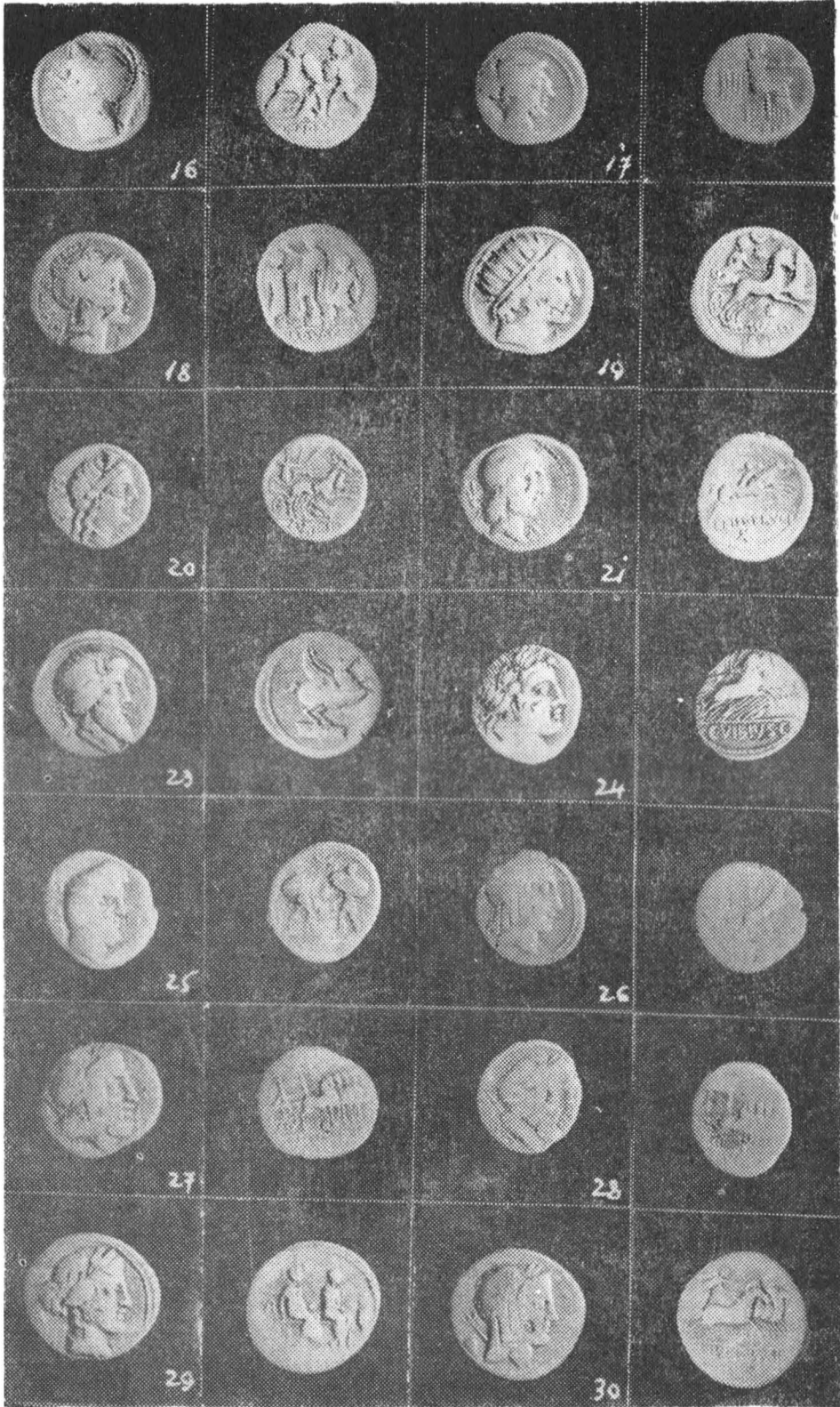
QUINTUS (FABIUS) MAXIMUS

9. Denar. AR. D : 17,3-17,7 mm. G : 3,80 g. C : bună. BMC. Roma. 1137. Anul : 94 î.e.n.

M. FOURII LUCII PHILI

10. Denar. AR. D : 18, 4-21 mm. G : 3,60 g., C : bună. BMC. Italia, 555. Anul : 93-92 î.e.n.

62

6

63

64

6

65

66

67

68

69

71

72

73

74

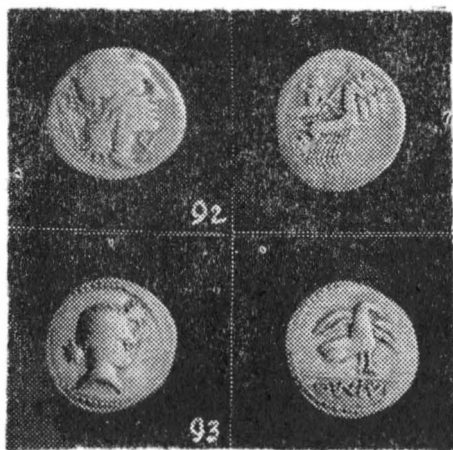
75

76

PLANȘA VII

CAIUS PUBLICIUS MALLEOLUS CAII FILIUS

11. Denar. AR. D : 2-20,7 mm. G 3,70 g. C : bună. BMC. Roma. 1194. Anul : 92 f.e.n.

L. THORIUS BALBUS

12. Denar. AR. D : 19 mm. G 3,66 g. C : bună. Grueber. Roma. 1619. Anul : 90 ; Sydenham, 598. Anul 100-95.

LUCIUS MEMMIUS GALERIA

13. Denar. AR. D : 17-18,3 mm. G : 3,40 g. C : bună. BMC. Roma. 1328. Anul : 91 f.e.n.

APPIUS CLAUDIUS TITUS MALLIUS, QUESTORES URBANI

14. Denar. AR. D : 15,8-16,2 mm. G 3,80 g. C : bună. BMC. Roma. 1290. Anul : 91 f.e.n.

Q. (MINUCIUS) THERMUS

15. Denar. AR. D : 17,3-18 mm. G : 3,50 g. C : bună. BMC. Italia. 653. Anul: 90 f.e.n.

Același magistrat.

16. Denar. AR. D 17,3-18 mm. G 3,50 g. C bună. BMC. Italia. 653. Anul: 90 f.e.n.

MARCUS (PORCIUS) CATO

17. Denar. AR. D: 17-17,5 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC. Italia. 647. Anul: 90 f.e.n.

PUBLIUS (PORCIUS) LAECA

18. Denar. AR. D: 18-19 mm. G: 3,60 g. C. bună. BMC. Italia. 649. Anul: 90 f.e.n.

MANIUS AQUILLIUS

19. Denar. AR. D: 18,4-19,2 mm. G: 3,89 g. C: bună. BMC. Italia. 645. Anul: 90 f.e.n.

CAIUS ALLIUS (AELIUS) BALA

20. Denar. AR. D: 16,1-16,8 mm. G: 3,90 g. C: bună. BMC. Roma. 1759. Anul: 89 f.e.n.

L. CALPURNIUS PISO LUCII FILIUS FRUGI

21. Denar. AR. D: 17-19,4 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC. Roma, 1878. Anul: 88 î.e.n.

QUINTUS TITIUS

22. Denar. AR. D: 21 mm. G: 3,61 g. C: bună. Grueber, Roma, 2220. Anul: 87. Sydenhan, 691. Anul: 88.

Același magistrat

23. Denar. AR. D: 17,7-18 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC. Roma, 2220. Anul: 87 î.e.n.

C. VIBIUS C. F. PANSA

24. Denar. AR. D: 16,1-17 mm. G: 4,09 g. C: bună. BMC, Roma, 2224. Anul: 87 î.e.n.

LICIUS TITURIUS LUCII FILIUS SABINUS

25. Denar. AR. D: 16,5-18,4 mm. G: 3,40 g. C: bună. BMC, Roma, 2322. Anul: 87 î.e.n.

CAIUS MARCIUS CENSORINUS

26. Denar. AR. D: 16,5-17,7 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 2397 (?). Anul: 87 î.e.n.

L. RUBRIUS DOSSENUS

27. Denar. AR. D: 16,3-18,4 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Roma, 2448. Anul: 86 î.e.n.

Același magistrat

28. Denar. AR. D: 9-17,8 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Roma, 2448. Anul: 86 î.e.n.

MARCUS FANNIUS. LUCIUS CRITONIUS

29. Denar. AR. D: 18,4-20,1 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2463. Anul: 86 î.e.n.

L. JULIUS BURSIO

30. Denar. AR. D: 18,9-19,9 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2572, variantă revers sub cai literele BI, anul 85 î.e.n.

M. FONTEIUS C. F. (MANIUS FONTEIUS CAII FILIUS)

31. Denar. AR. D: 18,9-20,5 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 2476. Anul: 85 î.e.n.

Fără nume de magistrat

32. Denar. AR. D: 17,9-19,6 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2622. Anul: 85-84 î.e.n.

33. Denar. AR. D: 18-19,1 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Roma, 2622. Anul: 85-84 î.e.n.

C. MAMILIUS LIMETANUS

34. Denar. AR. D: 18,8-20,4 mm. G: 4,30 g. C: bună. BMC, Roma, 2719. Anul: 85 î.e.n.

Q. ANTONIUS ALBUS

35. Denar. AR. D: 17,7-18,5 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 2730. Anul: 82 î.e.n.

Același magistrat

36. Denar. AR. D: 17,8-19,4 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Roma, 2730. Anul: 82 î.e.n.

Același magistrat

37. Denar. AR. D: 18-18,6 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2730. Anul: 82 î.e.n.

Același magistrat

38. Denar. AR. D: 18,4-19,6 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 2730. Anul: 82 î.e.n.

- Același magistrat
39. Denar. AR. D: 18,5-20,1 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2730. Anul: 82 f.e.n.
- POSTUMIUS A. F. S. NEPOS ALBINUS
40. Denar. AR. D: 18,2-19,5 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 2839. Anul: 82 f.e.n.
Același magistrat
41. Denar. AR. D: 18-19,3 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2839. Anul: 82 f.e.n.
- Același magistrat
42. Denar. AR. D: 17,2-19 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2836. Anul: 82 f.e.n.
- Același magistrat
43. Denar. AR. D: 19,1-19,6 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2836. Anul: 82 f.e.n.
- C. POBLICIUS Q. F.
44. Denar. AR. D: 17,7-18,6 mm. G: 3,70 g. C: bună. Roma, 2910. Anul: 81 f.e.n.
- Același magistrat
45. Denar. AR. D: 18-18,5 mm. G: 3,20 g. C: bună. BMC, Roma, 2910. Anul: 81 f.e.n.
- C. NAEVIUS BALBUS
46. Denar. AR. D: 17,8-18,4 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 2935, variantă Rv. XXVI. Anul: 81.
- L. VOLTEIUS STRABO
47. Denar. AR. D: 19 mm. G: 3,68 g. C: bună. Grueber, Roma, 3142, t.g. Anul: 79 Rv. lit. G. (necunoscut la Sydenhan, 743. Anul: 81 (vezi SCIV, I, T 19, 1968, p. 175-176).
- LUCIUS LUCRETIUS TRIO
48. Denar. AR. D: 16,8-17,9 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 3247. Anul: 76 f.e.n.
- Q. CREPERIUS MARCI FILIUS ROCUS
49. Denar. AR. D: 18,2-19,1 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 3342. Anul: 73 f.e.n.
- MANIUS AQUILLIUS MANII FILIUS MANII NEPOS
50. Denar. AR. D: 18,3-20,4 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 3364. Anul: 72 f.e.n.
Același magistrat
51. Denar. AR. D: 19,3-20-1 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 3364. Anul: 72 f.e.n.
- T. VETTIUS SABINUS
52. Denar. AR. D: 18,5-19 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 3370. Anul: 72.
Același magistrat
53. Denar. AR. D: 17,4-19,8 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 3370. Anul: 72.
- PAULLUS LEPIDUS
54. Denar. AR. D: 17,7-18,8 mm. G: 3,90 g. B: bună. Grueber, Roma, 3373. Anul: 71 f.e.n.
- L. ROSCIUS FABATUS
55. Denar. AR. D: 18 mm. 3,72 g. C: bună. Grueber, Roma, 3394, t.g. Anul: 70; Sydenhan, 915, anul 58.
- L. ROSCII FABATI
56. Denar. AR. D: 17,7-18,5 mm. G: 3,90 g. C: bună. BMC, Roma, 3394, tip general. Anul: 70 f.e.n.
- CAIUS COELIUS CALDUS
57. Denar. AR. D: 17,9-19,1 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 3833. Anul: 61 f.e.n.

P. FONTEIUS PUBLII FILIUS CAPITO

58. Denar. AR. D: 18,5-18,8 mm. G: 3,90 g. C: bună. BMC, Roma, 3856. Anul: 59 î.e.n.

LUCIUS CASSIUS LONGINUS

59. Denar. AR. D: 17,4-18,6 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, anul 3890. Anul: 56 î.e.n.

LUCIUS CASSIUS LONGINUS

60. Denar. AR. D: 18,5-19,6 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 3930. Anul: 52 î.e.n.

C. IULIUS CAESAR

61. Denar. AR. D: 18 mm. G: 3,83 g. C: bună. Grueber, Gallia, 87. Anul: 50-49; Sydenhan, 1006, Anul: 54-51.

Același

62. Denar. AR. D: 16,9-18,6 mm. G: 3,90 g. C: bună. BMC, Gallia, 27. Anul: 50-49 î.e.n.

MANIUS ACILIUS (GLABRIO)

63. Denar. AR. D: 16,2-17,7 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 3943. Anul: 50 î.e.n.

C. (VILIUS) PANSA, (DECIMUS POSTUMIUS) ALBINUS BRUTI f,

64. Denar. AR. D: 17,8-19,3 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 3987. Anul: 48 î.e.n.

Q. CAECILIUS METELLIUS

65. Denar. AR. 17,8-18,7 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Africa, 1. Anul: 47-46 î.e.n.

MANIUS CORDIUS RUFUS

66. Denar. AR. D: 16-16,6 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 4037. Anul: 46 î.e.n.

Același magistrat

67. Denar. AR. D: 17,4-19,4 mm. G: 3,80 g. C: mediocră. BMC, Roma, 4037. Anul: 46 î.e.n.

Același magistrat

68. Denar. AR. D: 17,5-19,7 mm. G: 3,59 g. C: mediocră. BMC, Roma, 4037. Anul: 46 î.e.n.

Același magistrat

69. Denar. AR. D: 18-19 mm. G: 3,70 g. C: mediocră. BMC, Roma, 4037. Anul: 46 î.e.n.

M. CORDIUS RUFUS

Același magistrat

70. Denar. AR. D: 20 mm. G: 3,65. C: bună. Grueber, Roma, 4040. Anul: 46; Sydenhan, 977. Anul: 46.

CAIUS ANTIUS CAII FILIUS RESTIO

71. Denar. AR. D: 17,1-21,1 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Roma, 4032. Anul: 46 î.e.n.

TITUS CARISIUS

72. Denar. AR. D: 19,7-20,7 mm. C: mediocră. BMC, Roma, 4056. Anul: 45 î.e.n.

Același magistrat (Victoria în cvadrigă)

73. Denar. AR. D: 16,2-18,3 mm. G: 3,60 g. C: mediocră. BMC, Roma, 4070. Anul: 45 î.e.n.

CAIUS CONSIDIUS PAETUS

74. Denar. AR. D: 18-19,4 mm. G: 3,30 g. C: bună. BMC, Roma, 4080. Anul: 45 î.e.n.

Același magistrat

75. Denar. AR. D: 17,5-18,5 mm. G: 3,60 g. C: bună. BMC, Roma, 4084. Anul: 45 î.e.n.

P. SEPULLIUS MACER

76. Denar. AR. D: 17,1-18,6 mm. G: 3,00 g. C: bună. BMC, Roma, 4168. Anul: 44 î.e.n.

CAIUS CASSIUS (LONGINUS); (PUBLIUS CORNELIUS) LENTULUS
SPINTHER

77. Denar. AR. D: 18,2-19,4 mm. G: 3,90 g. C: bună. BMC, Est, 73. Anul: 43-42 î.e.n.

SEXTUS POMPEIUS

78. Denar. AR. D: 20 mm. G: 3,73 g. C: bună. Grueber, Sicilia, 7. Anul: 42-36; Sydenham, 1345. Anul: 42-38.

SEXTUS POMPEIUS, Magnus Pius

79. Denar. AR. D: 18,4-18,5 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Sicilia, 12. Anul: 42-38 î.e.n.

Același magistrat

80. Denar. AR. D: 18,4-19,3 mm. G: 3,50 g. C: bună. BMC, Sicilia, 12. Anul: 42-38 î.e.n.

Același magistrat

81. Denar. AR. D: 17,4-17,8 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Sicilia, 12. Anul: 42-38 î.e.n.

Același magistrat

82. Denar. AR. D: 17-18,7 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Sicilia, 12. Anul: 42-38 î.e.n.

M. ANTONIUS, M. NERVA, L. ANTONIUS

83. Denar. AR. D: 18,5-19,2 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Est, 106. Anul: 41 î.e.n.

PETILLIUS CAPITOLINUS

84. Denar. AR. D: 17,3-18,3 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 4122. Anul: 40 î.e.n.

LEPIDUS CAESAR

85. Denar. AR. D: 17-19,2 mm. G: 3,80 g. C: bună. Grueber, Africa, 29. Anul: 40-37 î.e.n.

LUCIUS LIVINEIUS REGULUS

86. Denar. AR. D: 18,3-19,3 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 4271. Anul: 39 î.e.n.

C. VIBIUS VARUS

87. Denar. AR. D: 18-19 mm. G: 3,70 g. C: bună. BMC, Roma, 4294. Anul: 38 î.e.n.

P. CLODIUS M. F.

88. Denar. AR. D: 16,6-17,6 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 4290. Anul: 38 î.e.n.

CAESAR AUGUSTUS

89. Denar. AR. D: 17-20,5 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 4397. Anul: 19 î.e.n.

Același

90. Denar. AR. D: 20-21,4 mm. G: 3,80 g. C: bună. BMC, Roma, 4416. Anul: 18 î.e.n.

91. Denar republican. Legenda ștearsă. AR. D: 17,2-18 mm. G: 3,70 g. C: mediocră. Sfirșitul sec. II î.e.n.

92. Denar republican. AR. D: 17,6-19 mm. G: 3,70 g. C: bună. Legenda ștearsă. Sfrîșitul sec. II î.e.n.
93. Monedă romană republicană. Imitație, sec. II î.e.n. AV. spre dreapta; stea în stînga și dreapta. Totul în cerc perlat. Rv. Vultur cu aripile deschise stînd pe fulger spre dreapta. În exergă o legendă nedescifrabilă. Totul în cerc perlat. Redarea efigiei Av. și Rv. barbarizată. D: 17,1-18 mm. G: 3,40 g.

UN TRÉSOR ROUMAIN RÉPUBLICAIN DÉCOUVERT À CORNII DE SUS (DISTRICT DE BACĂU)

Résumé

On présente un trésor de deniers roumains découvert en 1967 à Cornii de Sus, au point „Cetățele”, district de Bacău, au sud de la Moldavie. D'abord on a découvert 23 monnaies dont 18 se trouvent à l'Institut archéologique de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie, 2 sont perdues et 3 se trouvent au musée de Bacău.

Nous avons fait ultérieurement de recherches systématiques qui ont conduit à la découverte de 70 monnaies qui appartiennent au même trésor.

Ce trésor se compose de 93 monnaies républicaines datées depuis le II-è siècle av n.é. (Todillus ? 196-173) jusqu'au I-er siècle (Cesar Augustus, 18 d' av. n.é.).

EXPLICATIONS DES FIGURES

- Planche I. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche II. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche III. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche IV. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche V. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche VI. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.
- Planche VII. — Déniers romains datant de la République découverts à Cornii de Sus, com. Tătărăști, district Bacău.